

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

4/2026

ročník/volume 36

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

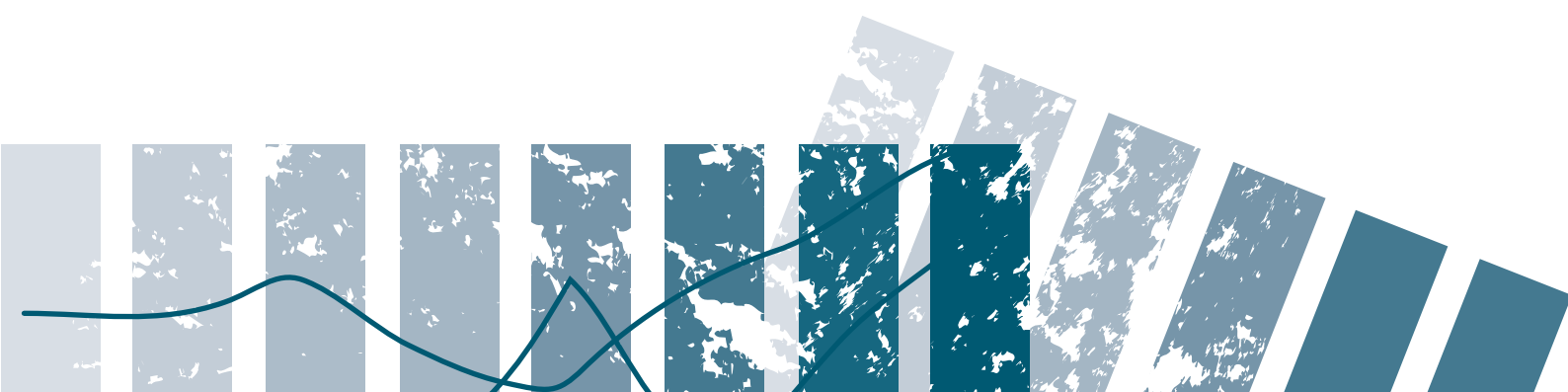
Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 5

Typ článku/Type of article: informácia/information

Strany/Pages: 62 – 65

Dátum vydania/Publication date: 15. október 2026/October 15, 2026

Informácia/Information

SLOVENSKÉ AMSE ZASE NESKLAMALO SVOJÍM VYDARENÝM UŽ 28. KONFERENČNÝM ROČNÍKOM

SLOVAK AMSE DID NOT DISAPPOINT AGAIN WITH ITS SUCCESSFUL 28TH CONFERENCE EDITION

Už 28. ročník konferencie **AMSE 2026 (Applications of Mathematics and Statistics in Economics 2026)** sa uskutočnil v Martine posledný augustový týždeň tohto roka. Tento ročník bol výnimočný svojím multiinštitucionálnym maticovým formátom, ktorý rozširoval zaužívaný medzinárodný kontext troch participujúcich štatistických komunít: slovenskej, poľskej a českej.

- Konferencia AMSE 2026 bola významným spoločným podujatím Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti (SŠDS), Poľskej štatistickej asociácie (Polskie Towarzystwo Statystyczne, PST) a Českej štatistickej spoločnosti (Česká statistická společnost, ČStS).
- Konferencia AMSE 2026 sa uskutočnila s podporou Štatistického úradu Slovenskej republiky (ŠÚ SR), poľského Hlavného štatistického úradu (Główny Urząd Statystyczny, GUS) a Českého štatistického úradu (Český statistický úřad, ČSÚ).
- Konferenciu organizačne zabezpečila Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a organizačne ju podporili Fakulta ekonómie a financií Ekonomickej univerzity vo Vroclave a Fakulta informatiky a štatistiky Vysokej školy ekonomickej v Prahe.
- Konferencia sa realizovala pod logom Federácie európskych štatistických národných spoločností (Federation of European National Statistical Societies, FENStatS).

Konferencia pozostávala z dvoch častí. Formálnu časť naplňovala prezentácia výsledkov vedeckej práce účastníkov podujatia spojená s relevantnou akademickou diskusiou počas celej stredy 26. augusta 2026 a dopoludnia štvrtka 27. augusta 2026. Neformálna časť na ňu bezprostredne nadviazala a umožnila účastníkom konferencie prostredníctvom etnografického výkladu študovať kultúrne dedičstvo slovenského národa počas štvrtkového popoludnia 27. augusta 2026 alebo obdivovať turistické krásy malofatranského a veľkofatranského prostredia počas piatka 28. augusta 2026.

Vedecký priebeh AMSE 2026 garantoval vedecký výbor koncipovaný akademickými osobnosťami z troch organizujúcich akademických pracovísk, ktorý pracoval pod vedením Emílie Zimkovej z Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Celú organizáciu sa komplexne ujali pracovníci Katedry kvantitatívnych metód a informačných systémov Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pod vedením Petra Laca.

Konferencia AMSE vznikla v roku 1998 vďaka iniciatíve Miroslava Abraháma z Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a po prvých troch rokoch konania na Slovensku (roky 1998, 1999 a 2000) sa začala konať na rotačnej báze aj v Českej republike (prvý raz v roku 2001), aj v Poľsku (prvý raz v roku 2002). Doteraz sa so započítaním súčasného 28. ročníka konalo AMSE celkovo 11-krát na Slovensku, 9-krát v Českej republike a 8-krát v Poľsku, z čoho jeden ročník musel byť v online formáte (rok 2021). Pri pohľade na históriu AMSE možno rozoznať kontinuitu konferencie napriek tomu, že jeden ročník nebolo možné zrealizovať v dôsledku bezpečnostných obmedzení počas pandemického obdobia (rok 2020) a jeden ročník sa transformoval do spomínaného online formátu (rok 2021). Už prvé stretnutie v Liptovskom Trnenci malo medzinárodný charakter a bolo frekventované kolegami z Vysokej školy ekonomickej v Prahe a účastníkom z Univerzity v Groningene v Holandsku. V priebehu nasledujúcich rokov počet účastníkov pozvoľne narástol, vytvorila sa stabilná báza účastníkov a dokonca od štvrtého ročníka sa ujala rotačná organizácia medzi tromi zastrešujúcimi akademickými pracoviskami. Štyria stabilní účastníci AMSE frekventovali všetkých 28 ročníkov konferencie: Rudolf Zimka, Richard Hindls, Stanislava Hronová a Peter Laco.

Konferenčný program otvoril v stredu 26. augusta 2026 rektor Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Vladimír Hladlovský a po slávnostnom uvedení nasledovala plenárna sekcia s vystúpením Mikuláša Luptáčka, významnej vedeckej osobnosti slovenského a rakúskeho ekonomického života, a Mareka Rojíčka, predsedu Českého štatistického úradu. Okrem plenárnej sekcie s dvoma prestížnymi rečníkmi sa počas dvoch dní formálneho programu konalo celkovo päť sekcií zahŕňajúcich 22 prezentácií. Prezentácie stimulovali plodnú vedeckú diskusiu a stretli sa obvykle s priaznivou odozvou a konštruktívnou kritikou. Prezentujúci autori benefitovali z kritických postrehov a pripomienok nielen profesora Luptáčka, ale aj ďalších konferenčných účastníkov. Sekcie sa postupne zaoberali výzvami digitalizácie a technologického pokroku (sekcia I v stredu), regionálnymi, rozvojovými a environmentálnymi otázkami (sekcia II v stredu), makroekonomickými vecami, poisťovníctvom a sociálnym zabezpečením (sekcia III v stredu), ekonomickými politikami a ekonomickou nerovnosťou (sekcia IV vo štvrtok) a rozmanitými aplikáciami štatistiky (sekcia V vo štvrtok).

Plenárna prednáška profesora Luptáčka *Impact of automation on employment and productivity: a nonlinear input-output model* bola pripravená v spoluautorstve s W. Kollerom a E. Nežinským. Profesor Luptáček v nej prezentoval modifikovaný model medziodvetvových vzťahov (resp. input-output model) dovoľujúci substitúciu troch primárnych výrobných faktorov: práca, fyzický kapitál (physical capital) a technologický kapitál (automation capital). Vystúpenie reagovalo na nedostatky predošlého výskumu v oblasti merania efektov automatizácie na ekonomický rast a produktivitu, ktoré sa doteraz fokusovali na makroúroveň a zanedbávali vzťahy medzi sektormi ekonomiky. Úvahy v modeli viedli k nelineárnemu multiplikátoru zamestnanosti vo vzťahu k automatizácii a východiskové úvahy sa ukázali ako vnútorne koherentné pri skúmaní matematických vlastností zostaveného modelu. Teoretické výsledky profesor Luptáček demonštroval na prípadovej štúdii rakúskej ekonomiky.

Prezentáciu doktora Rojíčka nazvanú *AI in official statistics: where we are and what next?* si vyžiadal tlak na oficiálnu štatistiku inkorporovať do interných procedúr a externých komunikačných mechanizmov nástroje umelej inteligencie. Doktor Rojíček odprezentoval východiská a stanovisko implementačného rámca v kontexte európskeho štatistického systému a zdôraznil tri základné možnosti (pilieri) použitia umelej inteligencie pre národné štatistické agentúry: v rámci interných operácií, pri produkcii štatistických dát a pri diseminácii dátových reportov koncovým adresátom. Súčasťou prednášky boli prípadové štúdie viacerých štátov sveta (Kanady, Fínska, Cypru, Rakúska, Kórey, Luxemburska), ale aj postoje Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) a Európskej ekonomickej komisie Organizácie spojených národov (United Nations Economic Commission for Europe, UNECE).

Nasledujúce fotografie znázorňujú plenárnych rečníkov pri ich výklade.

Zdroj: fotografie účastníkov AMSE 2026

Ďalšia fotografia vznikla vo štvrtok po slávnostnom ukončení formálnej časti konferencie. Zobrazuje prítomných účastníkov konferencie zhromaždených pri zadnom vstupe do hotela Turiec.

Zdroj: fotografie účastníkov AMSE 2026

Budúci ročník konferencie bude organizovať Fakulta ekonómie a financií Ekonomickej univerzity vo Vroclave pod vedením Joanny Dębickiej. AMSE 2027 je naplánované na 25. až 27. augusta 2027 vo Vroclave.

Konferencia AMSE 2026 preukázala svoju zrelosť. Stretli sa na nej príslušníci viacerých generácií vo vekovom rozpätí od zakladajúcich členov až po mladých tvorivých pracovníkov vstupujúcich do akademického sveta. Význam konferencie pre akademickú sféru dokázal živý záujem participantov z viacerých vysokoškolských a vedeckých pracovísk na Slovensku, v Poľsku a Českej republike. Podujatie reflektovalo aktuálne dianie v ekonomickom živote a spoločnosti a zdôraznilo význam matematických a štatistických metód pri ich deskripcii, analýze a interpretácii. Konferencia vytvorila platformu na disemináciu vedeckých poznatkov a poskytla účastníkom námety na riešenie teoretických a praktických problémov ekonómie rigoróznymi metódami matematiky a štatistiky.

doc. PhDr. Ing. Martin BOĎA, PhD.

člen Vedeckého výboru AMSE 2026, vedecký tajomník a podpredseda pre medzinárodné vzťahy SŠDS, akademický pracovník na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Fakulte sociálno-ekonomickej Univerzity Jana Evangelistu Purkyně v Ústí nad Labem